

KUUROMYKKÄIN LEHTI

SUOMEN KUUROMYKKÄINLIITON ÄÄNENKANNATTAJA

N:o 11
Marraskuu

TOIMITTAJAT:
JOHN SUNDBERG HUUGO NYBERG
Vastaava. Toim. sihteeri.
Johanneksentie 4.
puh. 81 54.

30:s vuosik. 1925

— Tilauksia vastaanotetaan kaikissa postitoimistoissa. — Hinta 10 mk. koko vuodelta. —

Pastori K. A. Nyman.

Lehtemme viime numerossa mainittiin jo lyhyesti, että Turun hiippakunnan k.m. matkapappi, pastori K. A. Nyman oli hakenut lääninvankilansaarnaajan virkaa Vaasassa. Nyt onkin Turun Tuomiokapituli nimittänyt hänet mainittuun virkaan. Pastori Nyman eroaa siis k.m. matkapapin toimesta näinä aikoina ja astuu uuteen virkaansa. Näin ollen menettävät Turun hiippakunnan kuuromykkät kunnioitetun ja rakastetun sielunhoitajansa, joka 17 vuotta uskollisesti ja väsymättä on piirissään matkustellut seurakuntalaisiaan opettamassa.

Pastori Nyman tuli „läntisen piirin“ k.m. matkapapiksi lokakuun 1 p:nä 1908. Mutta jo sitä ennenkin on hän toiminut kuuromykkäin keskuudessa. Hän oli nim. kuuromykkäin opettajana Oulun k.m. koulussa 4 vuotta. Siis yhteensä 21 vuotta on hän työskennellyt k.m. hyväksi.

Past. Nymanin toimi alkuvuosina n.s. „läntisen piirin“ k.m. matkapappina ei ollut kevyt. Siihen piiriin kuului nim. enemmän kuin puolet koko Suomenmaasta: Turun ja Porin, Vaasan ja Oulun läänit siis myöskin suuri, tietön, kylmä Lappi. Tässä näin laajassa piirissä matkusteli past. N. yli kymmenen vuotta, kunnes saatiin 2 uutta matkapappia. Kuopion hiippakunnan matkapapille jäi silloin Lappi. Mutta senkin jälkeen on past. Nymanin piiri ollut laaja ja hänen asumapaikkansa syrjäisessä Vaasassa on tehnyt sen epämukavaksikin. Matkat ovat olleet pitkiä ja rasittavia. Kulkuneuvot ovat olleet epämukavia, joten past. Nymanin terveys ei ole hyvin kestänyt matkan vaivoja. Kuitenkin on pastori Nymanin uskollinen ja lämmin rakkaus kuuromykkiin ja työhönsä pitänyt hänet tässä toimessa näin monet vuodet. Hän on tiennyt, että jos hän olisi siirtynyt pois, niin ei olisi ollut toista pappia kuuromykkille. Ikä-

vää olisi sen piirin kuuromykkille ollut jäädä ilman pappia. Mutta nyt vihdoin on past. N. päättänyt muuttaa toiseen toimeen, sillä hänen terveytensä on niin heikko, ettei hän enää jaksa yhtämittaa, kesät, talvet olla matkoilla. Ja niin hän siirtyy nyt pois kuuromykkien piiristä.

Tämä on ikävä ja odottamaton sanoma Turun hiippakunnan kuuromykkille. Kuinka monta kertaa onkan hän kutsunut heidät jumalanpalveluksiin! Kuinka monet hyvät opetukset on hän heille antanut! Kuinka monta kertaa lohduttanut ja auttanut vaikeuksissa! Jumala sen tietää. Sillä Hänen kirjaansa on kirjoitettu muistiin kaikki hyvät työt, jotka ovat tehdyt hiljaisuudessa, ihmiskiitosta etsimättä. Past. Nyman on myös koko pappinaoloaikanaan usein auttanut Suomen k.m. Liittoa. Monet kirjoitukset hän on kirjoittanut k.m. lehteen ja joululehtiimme, monet uutiset lähettänyt. Ja joka vuosi 17 vuoden aikana on hän kerännyt kymmeniä tilaajia kuuro-

mykkäin lehdille ja joululehdille. Hän on ollut erittäin hyvä asiamies ja tilaustenkerääjä: Sentähden Suomen Kuuromykkäin Liiton Keskushallitus tuntee syvää kiitollisuutta häntä kohtaan ja valittaa katkerasti kun nyt menettää tämän valppaan ja innoikkaan asiamiehensä.

Pastori Nyman siirtyy nyt uudelle työmaalle. Hän joutuu vankilansaarnaajaksi. Siis raskas ja vastuunalainen työ on hänellä taas edessään. Me toivotamme hänelle runsasta onnea ja Jumalan siunausta uuteen työhönsä. Ja samalla pyydämme, ettei past. Nyman kuuromykkiä kokonaan unohdaisi, vaan tilaisuuden sattuessa muistaisi meitä, vanhoja ystäviään. Ja niin varmaan on käypäkin. Eihän kuuromykkiä voi unhottaa kun vaan heidän tuttavakseen on tullut. Ihmeellistä on, että kun kerran heille on sydämensä rakkauden an-

tanut, niin ei heistä enää irti pääse. Varmasti pastori Nymankin huomaa, että lujat siteet, jotka 21 vuoden aikana ovat punotut, hänet katkeamatomasti yhdistävät niihin yhteiskunnan pieniin, jotka nyt äänettöminä surevat hyvän uskollisen ja onnistuneen sielunpaimenensa menetystä.

Huulitalukemisen hyöty.

V. 1922 kuoli Amerikassa kuuluisa professori, telefonin keksijä Aleksander Bell. Hänen rouvansa oli kuuromykkä. Rouva Bell oli tullut kuuroksi 4 1/2 vuoden vanhana tulirokossa. Pitkät ajat oli hän ruumiin ja sielun puolesta heikkona sairaana. Mutta voimat palasivat takaisin vähitellen. Kuulo vaan ei palannut. Hän jäi kuuroksi. Pian unohti hän puheensakin. Mutta hänen äitinsä päätti, ettei hänen tyttänsä saa tulla mykäksi vaan hänen täytyy oppia taas puhumaan. Kaikilla mahdollisilla keinoilla koetti äiti lastansa lausumaan ääneen sanoja sekä myös koetti totuttaa häntä katsomaan huulilta puhuttuja sanoja. Rouva Bell on itse kirjoittanut v. 1895 erääseen amerikalaiseen kuuromykkäinlehteen seuraavaa:

„Äitini koetti jo sairaana ollessani puhua ääneen minulle vaikka minä en vielä vastannutkaan hänelle. Vähitellen parantumiseni ohella sain voimia puhumaan ääneen sekä totuin katsomaan huulten ja suun liikkeitä. Opin molempia yhtäkaaa. Niin kauan kuin muistan olen siis osannut puhua ja ymmärtänyt puhetta, alussa sen verran, että toimeen tulin joksinkin. En muista milloinkaan joutuneeni pulaan sentakia, etten olisi osannut ajatuksiani ihmisille ilmaista. Kun nyt muistelen entistä lapsuuttani, niin ihmettelen kuinka viisaasti äitini ja nuori kotiopettajattareni minua opettivat. Heidän opetusmenetelmänsä ei minusta koskaan tuntunut raskaalta tai kiusalliselta. Ainoastaan erään vaivalloisen seikan muistan lapsuuteni oppivuosilta. Opettajattareni luki pitkiä lauseita kirjasta. Minun piti lukea ne hänen huuliltaan ja kirjoittaa vihkooni. Siitä minä en pitänyt. Se rasitti minua ja vielä nytkin minusta on ikävä katsoa toisen huulilta mitä hän kirjasta lukee. Siinä lause seuraa lausetta ilman pysähdystä, ilman lepoa silmille. Sängen usein puhuu mieheni minulle tunnin ajan yhtämittaa. Joskus puhuu hän uusista keksinnöistä, äsken ilmestyneestä kirjasta, uusimmista valtiollisista tapahtumista j. n. e., mikä häntä huvittaa. Ymmärän kaiken hänen puheensa. Harvoin pyydän hänen uudestaan lausumaan jonkin sanan. Ja keskustelumme jälkeen voin vaikka kenelle kertoa pääsisällön mieheni puheista. Mutta sen sijaan on minun melkein mahdotonta katsoa kun hän kirjasta lukee minulle vaikkapa lyhyen palasenkin. Niin ankarasti se väsyttää silmiäni ja aivojani. Usein olen ajatellut syytä siihen. Mutta

en ole saanut sitä selville. Mieheni lukee selvästi ja hyvin. Mutta sittenkin on hänen lukemisensa ja puheensa välillä suuri eroitus. Puheen ymmärtäminen on minusta helppoa, lukemisen ymmärtäminen kovin vaikeaa. Samoin on asia laita toistenkin ihmisten suhteen. En heidänkään lukemistaan jaksa katsella. Uskon, että lapsuudessani jo kirjaluvun katsominen ei kehittänyt huulitalukemisen taitoani, vaan päinvastoin esti ja häiritsi sitä.

Minä olen siis oppinut puhumaan ja lukemaan huulilta vähitellen luonnollisella tavalla, harjoituksen kautta, ilman minkäänlaista koulumetodia. Kaikki puhuivat minulle, ei kukaan viittannut, enkä minä itsekään ole koskaan käyttänyt viittomakieltä mikäli muistan. Huomasin kyllä, että tuttavat puhuivat äitini kanssa paljon sukkelammin kuin minun kanssani, niin etten minä heitä ymmärtänyt. Enkä minä osannut niin sukkelaan puhua. Mutta minä luotin siihen, että vastedes minäkin opin puhumaan ja huomaamaan puhetta nopeasti.

Näin opin siis vähitellen, luonnollisella tavalla huulitalukemisen taidon. Mutta kuitenkin täytyi minun lapsena paljon opiskella ja ponnistaa voimiani oppiakseni. Harva lapsi on saanut niin huolellisen kasvatuksen kuin minä, harvan lapsen hyväksi on niin paljon työtä tehty, kuin minun. Äitini ja opettajattareni opettivat minua tavalla, joka juuri minulle parhaiten sopi. Minusta oli kouluaikeeni ja koulutyö yleensä aina helppoa. Ei se minua milloinkaan rasittanut. Kuulevan sisareni kanssa yhtärinnan luin minäkin luettavani. Jo varsin pienenä annettiin minulle kirjoja luettavakseni. Ja minä olin ahkera lukija. Minua ei huvittanut kadulla leikkiminen ja juokseminen. Kaikkein hauskinda minusta oli istua hiljaa yksin jossakin nurkassa kirja sylissäni luettavanani. Isäni kirjastosta sain ottaa kirjoja, mitä halusin. 11-vuotiaana luin jo historiallisia teoksia. Ja ennen 13 ikävuottani olin jo lukenut paksuja kirjoja, esim. Amerikan kansalaissodan historian, matkakertomuksia sekä joukon romaaneja ja pikku kertomuksia. 3 vuotta olimme ukomaamatkalla. Koko matkalla osti äitini luettavakseni selostuksia ja opastuskirjoja niistä kaupungeista, joihin tulimme. Näin kokoilin minä lisätietoja itselleni.

Olen puhunut tässä laajasti siitä, mitä hyötyä minulla on ollut lukemisestani. Tästä juuri, lukemisesta, johtuu hyvä huulitalukemisen taitoni. Lueskeleminen on mielestäni huulitalukemisen tärkeä ehto. Se, joka lukee paljon, oppii myös hyvin lukemaan huulilta. Äitini ja opettajattareni antama parhain lahja minulle oli se, että he herättivät minussa lukemisen halun ja että ne sopivalla tavalla sitä minussa pitivät hereillä.“

Näin kirjoittaa rouva Bell. Tämä kirjoitus on hyvin opettava. Siitä näemme kuinka pitkälle harvinaisen lahjakas kuuromykkä voi kehittyä, jos hän saa kasvaa hyvissä, suotuisissa olosuhteissa.

Rouva Bell oli saanut hyvässä kodissa huolel-

lisen kasvatuksen. Myöskin huomaamme hänen kertomuksestaan sen, että hän oli lujatahtoinen ja erittäin viisas lapsi. Sen lisäksi tuli hän kuuroksi vasta 4¹/₂ vuoden vanhana. Hän osasi siis jo puhua ennen kuuroksi tuloaan. Ja muutaman kuukauden perästä, kun hän oli sairaudestaan parantunut, rupesi hän taas puhumaankin kun äiti häntä siihen pakoitti ja ohjasi. Hän ei unohtanut siis puhumista. Hänen äänensä vain lepäsi muutaman kuukauden. Ainoastaan kuulonsa oli hän kadottanut. Se oli siis jollakin tavoin autettava tai korvattava. — Vähän epäselvästi kertoo rouva Bell siitä, miten hän oppi puhumaan ja huulilta lukemaan yht'aikaa. Mutta hän osoittaa, että oppiakseen lukemaan huulilta täytyy kuuron osata kieltä ja ymmärtää sitä. Tämä on totta. Kieltä opimme ymmärtämään lukemalla kirjoja. Niistä opimme sanoja, sanamuotoja, lauserakennusta y. m. Kielementeminen kehittää ajatuksiamme. Lukemalla kirjoja oppii kuuromykkä ilmaisemaan ajatuksensa, eli puhumaan samalla tavalla kuin kuulevat ihmiset. Ja silloin hän myös helposti ymmärtää lukea huulilta mitä kuulevat hänelle puhuvat.

Siis hyvin osaa huulilta lukea vain se, joka hyvin osaa ja ymmärtää kieltä.

(Tanskalaisesta „Eftata“-lehestä).

Turun Kuuromykkäin Raittiusyhdistys 20-vuotias.

Viime syyskuun 20 p:nä oli kulunut täsmälleen 20 vuotta siitä päivästä, jolloin Turun Kuuromykkäin Raittiusyhdistys perustettiin, ja sen päivän merkityksen johdosta T. K. R. Y. vietti Turun esitelmäpäivien yhteydessä 20-vuotisjuhlaa.

Maassamme on monta kuuromykkäin yhdistystä, joista vanhin on 40-vuotias ja joista useimmat ovat viettäneet 25-vuotisjuhlaa. Ja nyt oli taas Turun Kuuromykkäin Raittiusyhdistyksen vuoro, joka nyt tänä vuonna vietti 20 vuotisjuhlaa. Tämä raittiusyhdistys on maamme ainoa pystyssä oleva kuuromykkäin raittiusyhdistys, joka on toiminut keskeytymättä 20 vuotta. Koetan kertoa, mitenkä tämä T. K. R. Y. on saatu perustetuksi. Yli 20 vuotta sitten oli Turun kaupungissa juoppous vallallaan. Kaupungissa nähtiin juoppoja kuuromykkiäkin. Tämä oli sängen ikävää ja sääliittävä. Muun muassa Kuuromykkäin Auttajayhdistyksen Turun piiri-toimikunta, joka sääli näitä onnettomia väkijoumien orjia, toimitti erään lahjakkaan, etevän kuuromykkä-juomarin alkoholistiparantolaa. Siellä hän oppi vähitellen luopumaan väkijoumista. Saman toimikunnan kokouksessa vuonna 1905 luettiin opettaja *Juho Kustaa Grönroos'*in, nykyisen *Palomaan*, antama kirjelmä, missä, kehoitettiin Auttajayhdistystä ryhtymään toimenpiteisiin juoppouden ehkäisemiseksi kuuromykkäin keskuudessa.

Tässä kirjelmässä hän m. m. ehdotti, että toimikunta pyytäisi Turun Kuuromykkäin yhdistystä perustamaan raittiusseuran kuuromykille Turkuun. Toimikunta tietysti hyväksyi tämän ehdotuksen. Turun Kuuromykkäin yhdistyksen silloinen puheenjohtaja maisteri *E. Lück* kutsui kuuromykkät kokoukseen keskustelemaan raittiusseuran perustamisesta. Niin Turun kuuromykkät kokoontuivat Kuuromykkäin yhdistyksen omaan huoneustoon Horttokujan 2:ssä 20 p:nä syyskuuta v. 1905. Mukana oli myöskin muutamia kuuromykkäin opettajia. Kokouksessa pidetyn alustuksen johdosta syntyi vilkas keskustelu ja sen jälkeen päätettiin perustaa raittiusseura, jonka nimeksi tuli *Turun Kuuromykkäin Raittiusyhdistys*. Tähän seuraan liittyi silloin 17 jäsentä. Samalla päätettiin pyytää „Raittiuden Ystävien“ seuralta oikeutta saada liittyä siihen paikallisyhdistyksenä. Seuran ensimmäiseksi puheenjohtajaksi valittiin opettaja *J. K. Palomaa* ja johtokuntaan opettajatar *E. Erich*, (rouva Bergroth-vainaja) maisteri *E. Lück*, opettaja *E. Vilkki*, (Eliander) rouva *E. Virtanen* ja neiti *Vikström* (nykyinen rouva Vikstedt). Näin syntyi tämä raittiusyhdistys ja tämä pieni kylvetty siemen on kasvanut suureksi toimien täsmälleen 20 vuotta. T. K. R. Y:sen toimesta on pidetty paljon opetettavaisia raittiusesitelmää raittiusopetusvälineiden avulla kuuromykille ei ainoastaan Turussa vaan myöskin ympäri Suomea. Ohjelmallisia raittiusiltamia on pidetty noin kerran kuukaudessa. Jäsenluku on aina pysynyt 60—75 välillä. Raittiuspuhujina ovat esiintyneet seuran toimihenkilöt ja useat muutkin raittiusyötä harrastavat seuran ystävät. M. m. johtaja *E. J. Pesonen* on muistanut raittiusyhdistystä raittiusesitelmienpidolla. Raittiusiltamien ohjelmien suorittajat ovat tavallisesti olleet myöskin kuuromykkät.

Opettaja *J. K. Palomaa* on ollut T. K. R. Y:sen puheenjohtajana noin 16 vuotta. 4 vuotta sitten hän työnpaljouden tähden jätti puheenjohtajan toimen toisten jäsenten käsiin, mutta on hän kuitenkin jatkanut yhä edelleen raittiusyötä samalla tavoin, kuin ennenkin. Melkein joka raittiusiltamassa on hän pitänyt valaisevia raittiusesitelmää kuuromykille. Hän on uhrannut paljon aikaa 20 vuoden aikana T. K. R. Y:sen hyväksi. Yhdistys on toiminut melkein koko ajan hänen johdollansa. Kuuromykkät ovat suuressa kiitollisuuden velassa hänelle kauniista, pitkäaikaisesta, epäitsekästä, jalomielisestä rakkaudentyöstä kuuromykkäin hyväksi. Suokoon Jumala runsasta siunausta hänelle hyväntekeväisyyden ja rakkaudentyön tähden kuuromykkiä kohtaan.

T. K. R. Y:sen toimintaa on Kuuromykkäin Auttajayhdistyksen Turun piiri-toimikunta tukenut ja auttanut jokavuotisella raha-avustuksella. Turun kaupungin asettama raittiuslautakunta on avustanut yhdistystä rahasummalla raittiusesitelmien pitoa varten kuuromykille. Yhdistys on 20 vuoden aikana saanut tukea ja apua monin tavoin.

T. K. R. Y:sen puheenjohtajina ovat olleet 1905—1920 opettaja J. K. Palomaa ja 1921—Savisaari.

Varapuheenjohtajina ovat olleet 1905—1910 neiti E. Erich, 1911—1913 hra A. Vilkki 1914—1920 E. Savisaari, 1921 hra E. Raitanen, 1922 hra J. Lehtimäki, 1923—hra E. Raitanen.

Sihteereinä ovat olleet 1905—1907 opettaja E. Vilkki, 1908 opettaja J. K. Palomaa, 1909—1917 E. Savisaari, 1918—1920 rouva M. Vilkki, (Tammi) 1921 hra E. Raitanen, ja 1922—nti H. Kauppinen.

Rahastonhoitajina ovat olleet 1905—1911 rouva E. Virtanen, 1912—1917 opettaja J. K. Palomaa ja 1918—E. Savisaari.

Lopuksi pyytää yhdistys kiittää kaikkia jäseniä ja niitä arvoisia henkilöitä, jotka ovat tavalla tai toisella auttaneet sen toimintaa 20 vuoden aikana.

Turussa Lokakuulla 1925. E. Savisaari.

Forstén sisarukset Salossa.

Pari vuotta sitten mainitsimme tässä lehdessä erästä kuuromyökkäin ystävistä ja hyväntekijästä, Salon postikonttorin hoitajasta neiti *Rosa Forsténista*, hänen täyttäessään 80 vuotta. Hän on ollut 37 vuotta Salon postitoimiston hoitajana. Tätä virkaansa hän on hoitanut suurella taidolla, tunnollisuudella ja täsmällisyydellä. Salolaiset postinkäyttäjät ovat aina olleet häneen hyvin tyytyväisiä ja kunnioittaneet häntä suuresti. Hän on paikkakunnalla hyvin pidetty, siitä ovat kumomattomina todistuksina monet kallisarvoiset muistolahjat y. m. kunnianosoitukset paikkakuntalaisilta m. m. kreivi Armfeltilta, Joensuun kartanon herralta. Harvoin on jonkun postimestarin osalle tullut niin ylenpaltisen runsas kunnian- ja suosiosoitusten määrä merkkipäivänä. Mutta hän on ne myöskin hyvin ansainnut. Sillä hän on elämässään suorittanut vertojaan hakevan pitkän päivätyön. Ei vain 37 vuotta Salon postimestarina, vaan lisäksi yli 25 vuotta sitä ennen muissa virkatoimissa. Hän on aina ollut ahkera, tunnon-tarkka ja säästäväinen nainen, joka kelpaa esimerkiksi kaikille, nuorille ja vanhoille. Viimeiseen saakka nähtiin hänet Salon postitoimiston luukulla toimessaan yhtä täsmällisenä kuten aina. Sitte syysk. 1 p:stä tänä vuonna hän vihdoin sai kauvan kaipaamansa ja pyytämänsä eron virasta. Sillä korkea ikä ja väsymys olivat alkaneet painaa ansiokkaan kansan palvelijan hartioita ja hän tunsu tarvitsevansa lepoa ja hiljaista rauhaa.

Hänen tavatonta tarmoaan ja uskaliaisuuttaan todistaa sekin, että hän vielä 68 vuotiaana, 14 vuotta sitte, säästämillään rahoilla rakennutti oman komean kaksikerroksisen talon, jota Salossa kutsutaan „Postinkulmaksiksi“. Siinä Salon postikonttorikin sai uuden, ajanmukaisen huoneuston, jossa se vieläkin on. Oli vahinko, että tuo, kaunis talo, yksi Salon komeimpia, tuli myydyksi pois

kapinavuoden aiheuttamassa hämmingissä. Talo siirtyi sitte kädestä käteen joutuen lopuksi nykyiselle yhtiölle, joka talon omistaa. Hinta tietysti nousi huomasti ja sen mukana vuokrat. Ensi vuoden vuokra 9 huoneen huoneustosta määrättiin siksi korkeaksi, että Forstén sisarukset pitivät parempina ostaa oman osakehuoneuston Helsingissä Tokankatu 1:ssä. Sinne he muuttivat syyskuun puolivälissä.

Heidän poistumisensa oli ikävä salolaisille, sillä monen silmä kyynelti, kun eron hetki tuli. Salon suojeluskunnan talolla vietettiin jäähyväisillatso ohjelmiseen ja muistolahjoineen. Monet paikkakunnan huomattummat henkilöt pitivät puheita. Sen lisäksi oli vielä muita yksityisiä läksiäisillatsoja m. m. Joensuun kartanossa kreivi C. A. Armfeltin luona y. m.

Kuten tietty, on nti Rosa Forstenilla kaksi ijästä kuuromyökkäisarusta *Alida* ja *Olga*, joista edellinen on jo 88 vuoden kunnioitettavassa ijässä. Hän on vielä hyvin reipas ja toimittaa vielä pieniä askareita, mutta näkö on jo kovasti huonontunut. Isän aikaisen kuoleman jälkeen on Rosa omin neuvoin pitänyt heistä hyvää huolta, kustantanut heidän koulunkäyntinsä ja muutenkin ollut heille kuin hyvä äiti. Ei raha ja rikkaus, vaan ahkeruus ja säästävisyys, se suuriakin saa aikaan. Ahkeruus kovankin onnen voittaa. Kuuromyökkäisarukset puolestaan ovat olleet hyvin ahkeria ja toimekkaita. He ovat monet vuosikymmenet nähin asti ahkerina, väsymättöminä hyöriineet ja pyöriineet kodin moninaisissa talousaskareissa. Ja he ovat olleet siinä hyvin taidokkaita. He ovat hyvin tunnettuja ja pidettyjä Salon sivistyneistön kesken. Erittäinkin *Olga* tänä vuonna toukok. 27 p:nä täyttäessään 75 vuotta joutui suuremmoisen onnitelun ja huomion esi-neeksi,

Forstén sisaruksista on vielä mainittava neljäs, nuorin sisaruksista rouva *Mathilda Vivika Mandelin*. Hän on myöskin toiminut pitkän ajan Salon postikonttorissa, noin 36 vuotta, joista viimeiset 27 vuotta ensimmäisenä kirjurina. Hän on myöskin pyynnöstään saanut eron virasta. Hänet voimme myöskin mainita kuuromyökkäin lämminsydämiseksi ystäväksi. Aina hän on ollut iloisena toivottamassa tervetuloa, milloin kuuromyökät ovat kokoontuneet ystävällisen kodin avariin suojiin, tai muuten yksityisinä henkilöinä siellä vierailleet.

Näille sisaruksille me Salon kuuromyökät jäämme paljosta kiittollisuuden velkaa. Mutta me tunnemme ystävät. Me voimme sanoa, että yhtä tervetulleita kuin me olimme, yhtä tervetulleita ovat Helsingin kuuromyökätkin käymään heitä tervehtimässä.

Tioivotamme heille uudessa ympäristössään ja uudessa tuttava- ja ystäväpiirissään onnekasta, viihtyisää ja rauhallista elon kulkua!

Salon kuuromyökkäin puolesta I. Ojala.

Naisten raittiusseura Amerikassa.

Elämme kieltolakimaassa. Täällä pitäisi kaikkien tasavallan asukkaiden olla raittiita. Kenenkään ei pitäisi nauttia eikä tarjota toisille väkijuomia. Niin ei kuitenkaan ole asianlaita. Kun kauniina kesäiltana kävelee pitkin maanteitä, niin voi nähdä nuoria miehiä, jotka hoiperrellen kulkevat eteenpäin. Moni k. mykkäkin on joutunut nauttimaan väkijuomia ja siten rikkomaan maan lakeja. Mitä pitäisi meidän tehdä noiden rakkaiden kuuromyökkien ja toistenkin onnettomien puolesta?

Tahtoisin teille tässä kertoa mitä Amerikan naiset ovat tehneet näiden onnettomien auttamiseksi. Nämä naiset ajattelivat, että juoppouden levittäjät saadaan hyvällä luopumaan pahasta toimestaan, jos heidän sydämelleen asetetaan kaikki se kurjuus ja kirous ja kaikki se suru ja tuska, jonka he lähimmäisillensä tuottavat. He luottivat hyvän voittoon ihmisessä. Nämä naiset arvelivat, että kapakoitsijatkin ovat ihmisiä. Sen vuoksi he päättivät rukoilemalla kääntyä näiden puoleen ja taivuttaa heidän sydämensä hyvään. Tämä antoi aiheen liikkeelle, joka raittiuden historiassa on tunnettu nimellä „Naisten Ristiretki“. Se alkoi muutamassa pienessä kylässä Ohion valtiossa joulun aikaan 1873 ja levisi sieltä kuin tuuliaispää yli maan. Kevään kuluessa 1874 oli se herättänyt tuhansittain naisia, joilla oli sydäntä surkutelemaan juoppoja ja uskallusta heitä tällä tapaa auttamaan. Uskallusta ja rohkeutta tähän työhön todella tarvittiin. Ajatelkaamme kuinka moni meistä olisi rohjennut ryhtyä toimeen, sellaiseen kuin esim. seuraava:

Rukoushetken perästä astui 44 naista hitaasti ja juhlallisesti ulos kirkosta ja läksi omituiseen toimeensa pelvolla ja vapistuksella. Miehet jäivät sillä aikaa kirkkoon rukoilemaan tälle uudelle yritykselle menestystä. Kirkon kellot seurasivat soitollansa naisten kulkua, kun he menivät ensimmäiseen viinannymymälään. Naiset astuivat veisaten sisään tähän myymälään. Tämän jälkeen lukivat he pyyntökirjan, jossa pyysivät myyjän jättämään sielua murhaavan kaupan ja kirjoittamaan raittiuslupauksen alle nimensä. Lopuksi he pitivät vielä hartaan rukouksen. Näin kulkivat nämä urhoolliset naiset koko päivän paikasta toiseen. He eivät levänneet edes ruokaa nauttiakseen. Mitään huomattavaa menestystä he eivät saavuttaneet. Kohteliaasti heidät kuitenkin otettiin vastaan joka paikassa.

Seuraavana päivänä meni suurempi joukko naisia ulos. Miehet jäivät taas kirkkoon rukoilemaan. Ensimmäisessä viinannymymälässä olivat ovet suljettuina. Naiset olivat kovin hämmästyneitä. He polyistuivat lumeen kadulle ja rukoukivat Jumalaa. Tässä pidettiin ensimmäinen rukoushetki kadulla.

Sunnuntaina oli suuri raittiuskokous, jossa oli

paljon ihmisiä. Maanantaina joulukuun 21 p. 1873 oli ihmeellinen päivä. Silloin antoi viinakauppias naisille kaikki väkijuomansa. Naiset kaasivat väkijuomat kadulle. Jumala kuuli naisten rukoukset ja auttoi heitä. Paljon ihmisiä oli katsomassa kun naiset kaatoivat kadulle väkijuomia. Miehet ja pojat huusivat, kirkonkellot soivat ja naiset rukoilivat ja veisasivat Jumalalle, joka oli heitä auttanut.

Naiset jatkoivat näin työtään ja kahdeksassa päivässä olivat kaikki kapakat suljetut. Kapakoita oli 8 kappaletta.

Näin alkoivat Amerikan naiset taistelunsa juoppoutta vastaan. He tunsivat sääliä (rakkautta) juoppoja kohtaan. Samaa tunsivat he niitä kohtaan, jotka olivat turmelleet heidän ja heidän rakkaittensa onnen. He olivat lujia ja uhrautuvaisia. Suuri täytyi olla se tuska ja suru, joka ajoi hiljaisia, hurskaita naisia ulos näin suuriin yrityksiin ja tekoihin.

Naiset, jotka läksivät sydämensä kehoituksesta kapakoihin rukoilemaan, tulivat vakuutetuiksi, kun viikkoja ja kuukausia oli kulunut, ettei heidän voittonsa ollutkaan niin helposti saavutettu. Vihollinen oli mahtavampi kuin he olivat voineet käsittää. Sen puolella oli laki, valtiomiehet, himo ja rahan aheus. Nämät päättivät taistella vastaan viimeiseen saakka. Mutta nuo naiset uskoivat Jumalaa ja rakastivat suloisia, pyhitettyjä kotejansa ja he asettuivat sotariviin. He muodostivat kärsivällisiä ja kestäviä raittiusyhdistyksiä.

Näissä naisten raittiusseuroissa tehtiin monenlaista työtä. Siellä tehtiin työtä lasten ja nuorten hyväksi, siellä oli niin kutsuttu „päämaja“, jossa sai rukoilla jonkun kanssa ja sai kirjoittaa nimensä raittiusseuraan. Siellä kirjoitettiin asiasta sanomalehtiin ja valvottiin vaaleja, että virkailiat olisivat raittiita.

Ennenkun lopetan, tahtoisin vielä sanoa naisten tehtävästä seuraelämässä muutaman sanan. Yleinen mielipide on saatava raittiuden puolelle ja naiset, etenkin nuoret naiset on saatava asiaan innostumaan. He muodostavat tulevaisuuden kodin. Nuorten naisten tulee vaatia miehiltä, joiden kanssa seurustelevat raittiutta ja puhtautta yksityisessä elämässään. Mutta näiden naisten tulee osata auttaa näitä nuoria miehiä jalompaan elämään. Heidän tulee korvata tuo huono elämä hienommalla seuraelämän hauskuudella.

Tämä naisten kristillinen raittiusliike on levinnyt yli koko maapallon ja kuuluu siihen nykyään noin 800,000 jäsentä. Täällä Suomessakin on sillä paljon kannattajia.

E. S.

— Kuuromyökkäin Lehden tilaushinta on päätetty korottaa ensi vuoden alusta 15 markaksi. Ennen oli tilaushinta 10 mk., vast'edes 15 mk. Korotus johtuu siitä, että lehden painatuskustannukset ovat korotetut.

Kuuromyökkäin joulu.

Joulu on tulos. Se ei ole kaukana enää. Jouluaikana on monta pyhäpäivää: Joulupäivä, Tapaninpäivä, Uudenvuodenpäivä, Loppiainen y. m. Noina juhlapäivinä on hyvä aika lukea. Lukemalla menee aika pian ja hauskaasti. Lukemalla saa viisautta ja tietoja enemmän. Hyvän kirjan lukeminen tekee ihmisen ajatukset hyväksi ja sydämen jaloksi ja puhtaaksi.

Kuuromyökkä ei hyvin ymmärrä kaikkia kirjoja. Ne ovat vaikeita monelle kuuromyökkälle. Mutta kuuromyökkä tahtoo lukea mielellään sellaista kirjaa, jota hän ymmärtää. Ja k. m. ymmärtää sellaista kirjaa, jossa on paljon kuvia, jossa on helppoa kieltä ja lyhyitä kertomuksia, ja joissa kerrotaan kuuromyökkäistä ja heidän asioistaan.

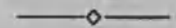
Mutta tuollaisia kirjoja ei ole monta. Sentähden on erittäin hyvä ja hauska asia se, kun Kuuromyökkäin Liitto julkaisee joka vuosi joulukuksi joululehden „Kuuromyökkäin Joulu“. Kas, se on kuuromyökkälle sopiva kirja joululukemiseksi. Siinä on paljon kuvia. Se kirjoittavat tavallisesti kuuromyökkäin opettajat. He kun tuntevat kuuromyökkä, niin he osaavat kirjoittaa sellaisista asioista ja sillä tavalla, että k. m. ymmärtävät.

On hauskaa nähdä, että k. m. pitävät joululehdestään. Jo 17 vuotena on se ilmestynyt. Joka vuosi ovat k. m. ostaneet ja tilanneet sen itselleen. Ovatpa myyneetkin sitä paljon kuuleville ihmisille. Yli 7,000 kappaletta menee Kuuromyökkäin Joulua yli koko maan aina Lapin raukoilta rajoilta Inarista alkaen Hankoniemeen ja Ahvenanmaalle saakka. Monet ihmiset lukevat sitä. He oppivat siitä tuntemaan kuuromyökkäin asioita. Ja se on tärkeää. Myymällä joululehteä ovat k. m. keränneet rahaa Kuuromyökkäin Liitolle, niin että Liitto voi julkaista Kuuromyökkäin Lehteä maamme kuuromyökkien luettavaksi.

Nyt täksi joulukuksi ilmestyy Kuuromyökkäin Joulu 18 kerran! Ja siinä on monta hyvää kirjoitusta. *Past. Nyman*, joka nyt eroaa k. m. matkapapin toimesta on kirjoittanut hartauskirjoituksen. *Rva Ebba Pesonen* kertoo Ristiinan pitäjän historiasta, joka on mielenkiintoinen. *Hra Paulaharju* ja *rva Jenny Paulaharju* kertovat tuoreita, hauskoja uutisia viimekesäisiltä Lapinmatkoiltaan, maisteri *Engblom* kertoo kuuromyökkäistä kaunokirjallisuuden kuvaamina, *hra S. Seppälä* on kirjoittanut palasen Suomen historiasta, *H. N.* kirjoittaa kahden 100-vuotiaan muistolle (*Malm, Alopaeus*) y. m. Kaikki tuo on nyt painossa jo. Niin, että kyllä siitä hyvää tulee. Hintaa 5 mk.

Asiamiehille on lähetetty paljon tilauslistoja yli maan. Älkää olko hitaat vaan toimeliaat! Kerätäkää ahkerasti tilaajia kuten ennenkin ja tehkää tilaukset joulukuun ensi päivinä, että lehdet ehtivät tulla joulukuksi käsiinne. Kuuromyökkäin yhdistykset Turussa, Vaasassa, Kiikassa, Tampereella, Hämeenlinnassa, Riihimäellä, Porvoossa, Kotkassa

Kuopiossa, Lappeenrannassa, Viipurissa, Jyväskylässä Pietarsaareissa ja Helsingissä voivat tilata vissin määrän, 200—500—1,000 lehteä, jakaa ne jäsenilleen ja myydä ne ennen joulua. Se on mukavampaa, kuin että tilataan monissa erissä. Suurempia rahasummia ei sovi postiosoituksena lähettää, se tulee kalliiksi. Mutta pienet summat 100 markasta alaspäin tulevat hyvin postiosoitukseksi. On sopiva kaupungeissa ostaa pankista postivekseli ja lähettää se toimitukselle joululehtien hintana. Siis kiireesti ja ahkerasti tilauksia keräämään! Osoite: Kuuromyökkäin Joulu, Johanneksentie 4 Helsinki.

Ulkomailta.

— **Itävallasta.** Maailman sodan jälkeen jaettiin Itävalta-Unkarin kaksoisvaltio useampiin osiin. Näin syntyi Euroopaan muutamia uusia valtioita. Mutta sodan tähden muuttui entinen, rikas Itävalta köyhäksi. Se on saanut kärsiä monta kovaa ja vaikeaa aikaa viime vuosina. Sen ennen niin iloinen ja loistelas pääkaupunki, *Wien*, on köyhtynyt. Ja ihmisten on siellä vaikea elää. *Wien* ja koko Itävallan kuuromyökkät ovat myös paljon saaneet kärsiä puutetta, työttömyyttä ja köyhyyttä. Nyt juuri vallitsee suuri työttömyys kuuromyökkäpiireissä siellä. He ovat lähettäneet hallitukselle anomuksia, että erikoisesti *Wienin* suurelle joukolle järjestettäisi hätäaputoita. — Tietysti myöskin Itävallan kuuromyökkäin yhdistyselämä ja sivistyspyrkimykset ovat paljon kärsineet. Ei ole varoja omien sanomalehtien painattamiseen, yhdistysten huoneuston vuokraan, esitelmien pitämiseen, oppikursien järjestämiseen j. n. e. Kaikki raha menee leipään, vaatteisiin ja vuokraan, eikä riitäkään. *Wienissä* on monta k. m. yhdistystä, auttajayhdistystä, urheiluseuraa y. m. Mutta kaikkien rahastot ovat tyhjiä. Kaikki nämä yhdistykset ovat ruvenneet rahaa keräämään. Monella tavalla kerjätään. Varsinkin on ruvettu pitämään iltamia, naamiaisia, tanssiaisia, näytelmällöitä y. m. kovin tiheään. Nyt ovat jotkut ajattelevammat k. m. ruvenneet vastustamaan tätä huvitusten paljoutta. Itävallan k. m. lehdien viime numerossa on vakavaa arvelua ja varoituksia tällaisen asiantilan takia. Kehoitetaan juhlimaan vähemmän, mutta säästämään ja työtä tekemään enemmän. Huomautetaan että liiallinen huvitteluun on siveellisesti vaarallista ja huonontaa ihmisen. Huvittelu tappaa kaiken opinhalun ja henkiset harrastukset k. m. yhdistyksistä.

On hauskaa huomata, että *Vienistä* kuuluu sellaisiakin ääniä. Yleensä lukiessa heidän k. m. lehteään huomaa, että elämä k. m. keskuudessa siellä onkin kovin kevyttä. Tässä on ajattelemista Suomenkin suurkaupunkien k. m. yhdistyksille. Vähemmän huvituksia, enemmän vakavaa, tosi valistustyötä!

— **Kuuromyökkäkirjailija.** Marrask. 11 p:nä viettä eräs *Wienin* monista k. m. auttajayhdistyksistä 60 vuotijuhlansa ja samalla kokoaa rahaa tyhjiään kukkaroonsa. Ohjelma näkyy olevan parempi kuin monissa muissa juhlissa. K. m. kirjailija *Hans Schwartz* on m. m. kirjoittanut uudenaikaisen, suuren näytelmän, joka esitetään juhlassa. Kirjailija itse esiintyy näytelijänä. Näyttämökoristukset on maallannut k. m. taiteilija *Heinz Procharzka*, joka myös näyttelee erästä pääosaa. Molemmat nämä herrat kuuluvat puhuvan kovin kaunista viittomakieltä. Heidän näyttelemisistään on hauska katsoa. Toisina näyttelijöinä on osaksi kuuroja osaksi kuulevia.

— **Albin Maria Watzulik** on erään hyvin viisaan ja kuuluisan itävaltalaisen k. m. miehen nimi. Hän on kirjapainonjohtaja ja hänen nimensä on hyvin tuttu sekä

koti- että ulkomailla ei vain kuuromyökkäin kesken, vaan laajoissa kirjapainajain piireissä. Hän on ollut työssä eräässä suuressa hovikirjapainossa 52 vuotta ja nyt äsken eronnut toimestaan vetäytyen vanhuuden lepoa nauttimaan. Erotessaan sai hän Itävallan hallitukselta kunniaapalkinnon sekä kultaisten kunniamerkkin. Samalla kertaa sai hän isännällään, kirjapainon omistajalta rahalahjan sekä liikkeen toimitusjohtajalta kauniin kunniakirjan, jossa häntä kiitetään pitkäaikaisesta, uskollisesta palveluksesta samassa paikassa. Watzulik on isänmaansa tunnetuimpia kuuromykkäitä, johtavassa asemassa oleva toveriensa keskuudessa. Kansainvälisissä k.m. kokouksissa on hän maataansa edustanut ja sieltä tuonut uusia ammattiooppia itselleen ja uusia aatteita k.m. yhdistyksille. Watzulik on syntynyt unkarilainen, siis heimokansamme jäsen ja on nyt 75 vuoden vanha.

— **Köpenhaminan kuuromyökkäseurakunta** viettää 25-vuotisjuhlaansa jouluk. 1 p:nä juhlahjalmalanpalveluksella kuuromyökkäin omassa kirkossa. Silloin on myös 25 vuotta kulunut siitä kuin k.m. pappi, past. Joh. Jörgensén astui virkaansa, jossa vieläkin on.

— **50 vuotta** täytti Köpenhaminan kuninkaallisen k.m. koulun johtaja, pastori P. Högström heinäk. 18 p. Hänet tunnetaan ja hänestä pidetään kaikkialla Tanskan k.m. piireissä, varsinkin Köpenhaminassa. Hän on oikea tanskalainen, leikkilinen, iloinen ja reipas: Suomalaiset kuuromykkätkin näkivät hänet Trondhjemin kokouksessa. Siellä esiintyi hän usein m.m. tulkkina. Hän on taitava viittomakielen ymmärtäjä ja sen ystävä. Hän on toimeenpannut jatkokursseja ja talouskoulukursseja vanhemmille k.m:ille. Hänen johdolla on koetetaan saada perustetuksi oma koti Tanskan sokeille k.m:ille j.n.e. Hän on siis oikea k.m. ystävä.

— **70 vuotta** täytti toukokuussa Manilla k.m. koulun entinen johtaja Prawitz Tukholmassa. Hän on nuoruudessaan asti opettanut k.m. ja hänen rouvansa oli k.m. Viime kesänä piti hän vielä esitelmän Ruotsin k.m. yleisessä kokouksessa ja vanhuuden lepoa nauttiessaan ottaa vielä joskus osaa Ruotsin k.m. harrastuksiin.

— **Kunniakirjoja työnantajille**, jotka hyvällä menestyksellä ovat pitäneet kuuromyökkäoppilaita ammattiopissa, on eräs k.m. Auttajayhdistys Trierissä, Saksassa, ruvennut jakamaan. Siis mestari, joka k.m. oppilaasta on kasvatanut etevän räätälin, suutarin, puusepän, ompelijattaren j.n.e. saa kunniakirjan. Kunniakirjan valmistaa joku kuuromykkätaiteilija. Kilpailu kunniakirjan laatimiseksi on julkaistu.

— **Kuuromykkäin tötten näyttely** pidettiin Dresdenin kaupungissa Saksassa syyskuussa 1925. Samoin pidettiin elokuussa Schleswigissä Saksassa k.m. taiteilijain näyttely.

— **Norja**. Oslossa (Kristiania) asui ennen eräs k. m. mies, *Karl Werner*. 21 vuoden vanhana avasi hän oman kauppapuodin, gummitavaraliikkeen syysk. 29 päivän v. 1875. *Karl Werner* kuoli v. 1903. Mutta hänen liikkeensä on vielä olemassa. Sitä on johtanut hänen rouvansa, *Ingeborg Werner*, kuuleva. Ja tämä liike vietti äsken 50 vuotisjuhlaansa. Liike on kasvanut suureksi. Sillä on hyvä maine. Siellä tehdään paljon kauppia. On herättänyt suurta huomiota se, että kuuro mies osasi avata oman liikkeen, johti ja hoiti sitä niin hyvin että se on laajalti tunnettu ja 50 vuoden kuluessa yhä vaan kasvanut. *Karl Werner*-vainajan liike on herättänyt ihmisissä kunnioitusta kuuromykkäitä kohtaan. *Karl Werner*-vainaja oli myös suuri urheilija. Hän oli kuuluisa luistelija ja herätti sillä taidollansa myös ihmisten huomiota kuuromykkäisiin. Hän esiintyi monet kerrat luistelukilpailussa m. m. Saksassa ja Hollannissa sekä saavutti molemmissa noissa maissa mestaruuden. Sen merkiksi sai hän palkintoja Saksasta suuren kultaristin ja Hollannista kulta-

mitalin. Hän luisteli monissa kaupungeissa Saksassa. Siellä täytyi hänen m. m. antaa 4 luistelunäyryöstä Berliinissä Saksan kruununprinssille (keisarin vanhin poika), joka lahjoitti *Wernerille* kultaisen jalokivillä koristetun rint-neulan. Kun *Werner* antoi Saksassa viimeisen näytöksensä täytyi poliisin ajaa ihmiset pois jäältä kun pelättiin, että jää särkyisi ihmisten painon alla.

Rouva *Werner* osaa hyvin puhua kuuromykkäin kanssa ja ottaa innolla osaa heidän harrastuksiinsa. Hän sai paljon onnitteluja ja kunnianosoituksia kuuromykkäiltäkin viettäessään liikkeensä 50 vuotis-juhlaa. *Karl Wernerin* elämä on kehoittava esimerkki kaikille kuuromykkäille.

Ahkera, tarmokas ja siivo mies menestyy hyvin vaikka hän on kuuromykkäkin.

Tietoja kotimaasta.

— **Herra J. Sundbergin matka**. Lehtemme syyskuun numerossa kerroimme lyhyesti, että hra *Sundberg* elokuussa teki lyhyen matkan Tanskaan ja Etelä-Ruotsiin. Tällä matkalla piti hän esitelmää muutamissa kaupungeissa (Köpenhaminassa, Helsingborgissa, Malmössa ja Lundissa) Suomen kuuromykkäistä, heidän kouluistaan, yhdistyksistään ja harrastuksistaan y. m. Tanskan ja Ruotsin k. m. lehdet sisältävät uutisia hänen käynnistään ja selostuksia hänen esitelmistään. Sikääläiset K. m. ovat iloisia hra *Sundbergin* käynnin johdosta ja monet k. m. Tanskasta ja Ruotsista ovat päättäneet tulla Suomeen kesällä v. 1929, jolloin aiotaan pitää yleinen pohjoismainen k. m. kokous Suomessa. Niinpä Köpenhaminan k. m. ovat hra *Sundbergin* kehoituksesta jo ruvenneet säästämään matkarahoja. He ovat valinneet toimikunnan, joka ottaa rahat vastaan, panee ne säästöön ja sitten aikoinaan jakaa ne matkaan aikoville. — Ruotsin k. m. lehti kehoittaa myös ruotsalaisia k. m. rupeamaan jo nyt säästämään matkarahoja ja sielläkin on jo valittu toimikunta rahojen säästämistä varten. Hra *Sundbergin* käynnin johdosta näyttää siis suuri innostus vallanneen Tanskan ja Ruotsin kuuromykkäit. He odottavat nyt suurin toivein pääsevänsä Suomessa käymään, ja näkemään tuhansien järvien maan.

— **Helsingin k. m. yhdistys** on kutsunut kunniajäsenekseen tanskalaisen k. m., herran *Karl Beckerin*. — Hra *Becker* asuu Köpenhaminassa. Hän on etevä k. m. ja johtava henkilö maansa k. m. joukossa. Hänellä on virka eräässä virastossa ja myöskin on hän Köpenhaminan k. m. kirkon isännöitsijä. Hän asuikin kirkon yläkerroksessa. Hänen kuuleva rouvansa on kirkon urkuri-lukkari. V. 1907 pidettiin suuri, pohjoismainen k. m. kokous Köpenhaminassa. Silloin matkusti sinne suuri joukko suomalaisia k. m. Hra *Becker* oli silloin kovin auttavainen ja ystävällinen suomalaisille. Silloin jo kutsuttiin hänet Helsingin k. m. yhdistyksen k. m. niajäseneksi. Mutta nyt vasta hra *Sundbergin* käydessä Köpenhaminassa annettiin hra *Beckerille* kaunis kunniajäsenkirja, joka ripustetaan tauluna seinälle. Hra S. antoi tämän kunniajäsenkirjan hra *Beckerille* eräässä juhlassa k. m. yhdistyksellä ja piti samalla hänelle puheen, mikä on painettu Tanskan k. m. lehteen.

— **Suuri murtovarkaus** tapahtui äskettäin Säkkijärven Wilajoella. Kuuromykkäiltä *Simo Paavilaiselta* veivät varkaat kaikki premmat päälly- ja pito-vaatteet lukitusta aitasta. Tämä on raskas isku köyhälle k. m. perheelle, jonka on täytnyt vuosikaudet ahertaa noiden kailliden vaatteiden ostoa varten — ja nyt on kaikki sydämättömien vorojen saaliina.

Jotkut säälliväiset ihmiset ovat ajatelleet yleistä avunkeräystä heidän auttamisekseen, sillä sekä mies, että vaimo jäivät aivan ryysyjen varaan, ja ilman talvivaatteita.

Nykyisin liikkuu kaikkialla paljon rosvoja, jotka pimeinä öinä tunkeutuvat ihmisten aittoihin, y. m., niin että k. m. erityisesti pitää olla varuillaan.

Uutisen kirjoittaja puolestaan toivoo, että kuuromyökätin keskuudessaan toimittaisivat keräyksen ja ystävällisesti auttaisivat onnettomuuteen joutuneita tovereitaan.

— **20-vuotisjuhla.** Turun Kuuromyökän Raittiusyhdistyksen 20-vuotisjuhlaa vietettiin Turun esitelmäpäivien yhteydessä viime syyskuun 20 p:nä. Sali oli kauniisti koristettu sinivalkoisilla paperinauhoilla ja paperikukilla. Ohjelman aloitti hra E. Savisaari juhlapuheella, jossa hän kertoi lyhyesti yhdistyksen synnystä ja toiminnasta. Samalla hän kutsui monivuotisen raittiustyöntekijän opettaja J. K. Palomaan yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi ja neidit S. Grönforsin ja W. Kyllösen yhdistyksen vakinaisiksi jäseniksi, jotka kolme ovat yhdistyksen perustajina. Tämän johdosta annettiin heille kukkia. Toiset perustajat ovat muuttaneet paikkakunnalta ja toiset kuolleet. Sitten seurasi opettaja J. K. Palomaan esitelmä nykyisestä raittiustilanteesta maassamme yleensä ja kuuromyökän keskuudessa. Hra E. Raitanen piti kauniin raittiuskertomuksen ja hra J. Heino lausui runon. Esitettiin kaksi kuvaelmaa „Juomarin koti“ ja „Raittiin koti“. Lopuksi hra E. Raitanen esitti raittiuslaulun. Juhlassa johtaja E. J. Pesonen toi onnittelut Turun Kuuromyökän koululta ja Kuuromyökän Auttajayhdistykseltä, opettaja J. K. Palomaa Turun raittiuspiiritoimikunnalta, opettaja Santalahdelta ja Turun Kuuromyökän Yhdistykseltä ja hra B. Kaski Turun Kuuromyökän Urheiluseuralta „Valppaalta“. Juhlassa vallitsi eheä ja kaunis juhlatunnelma. Juhla ikuisitettiin valokuvauksella.

— **Helsingistä.** Pääkaupungin k. m. ovat pitäneet jumalanpalveluksiaan n. s. Nikolainkirjon paviijongissa (pieni sivukirkko) Sotavuosista alkaen sitä ei kuitenkaan ole voinut talviseen aikaan käyttää jumalanpalveluksiin, osaksi hiilipulan, osaksi uunien huonouden takia. Nyt on kuitenkin mainittuun kirkkoon Tuomiokapitulin vaatimuksesta laitettu uusi lämpöjohto, jonka k. m. seurakunta sai ensikerran nähdä jumalanpalveluksessaan Mikonpäivänä. Kirkko oli kasveilla ja kukilla koristettu tämän tapauksen johdosta. Jumalanpalveluksen jälkeen piti hra J. Sundberg puheen, jossa hän kiitti Helsingin seurakuntaa, jonka lahjana kuuromyökät nyt ovat saaneet talvellakin lämpimän kirkon. Helsingin k. m., käykää ahkerasti kirkossa, nuoret ja vanhat, se tuottaa siunausta elämällemme!

— **Ävikin sähköistämiseksi** on eräs nimeään ilmoittamaton henkilö Porvoosta lähettänyt 75 mk., mikä odotamaton lahja kiitollisuudella mainitaan. Tampereen kirkkopäivillä 100 mk.

— **Surullinen tapaturma.** Etevä k. m. urheilija jäänyt junan alle. Lauantaina lokak. 31 p. klo 5 i. p. aikoi k. m. puuseppä Valdemar Holmberg Tammisaarassa mennä rautatien kiskoja yli. Hän ei huomannutkaan, että ylimääräinen tavarajuna lähestyi paikkaa. Veturi paiskasi Holmbergin allensa ja vauvujen pyörät menivät hänen toisen säärensä ja toisen jalkansa ylitse. Myöskin sai hän lievempiä haavoja päähänsä. Hänet vietiin heti sairaalaan, jossa lääkäri leikkasi vioittuneen jalan polven alapuolelta poikki toisesta jalasta yhden varpaan. Häntä hoidetaan Tammisaaren sairaalassa. — Holmberg on etevä ja pidetty puuseppä. Hän on viime vuosina hyvällä menestyksellä toiminut puunleikkaajana ja on hänellä ollut paljon töitä. Myös on hän tunnettu urheilija sekä kuuromyökän että kuulevien piireissä. Häntä pidettiin etevimpänä keskimatkanjuoksijana kuuromyökän urheilupiireissä ja otti hän voitokkaana osaa m. m. pohjoismaisiin urheilukilpailuihin Trondhjemissa kesällä 1924. Myös oli hän etevä hiihtäjä. Hän on käynyt Porvoon k. m. koulun, äidinkielenä on ruotsi. — Usein jäävät k. m. junan alle. He eivät näy oppivan ymmärtämään miten vaarallista se on. Ei ole vielä vuosi kulunut siitä, kun samalla radalla k. m. O. Kivin jäi junan alle ja kuoli. Nuoren, reippaan Valdemar Holmbergin kohtalo on kovin säliittävä.

— **Kuopion kuuromyökän koulun opettajalle,** neiti Emilia Strunckille on pyynnöstä myönnetty ero virasta ja täysi eläke.

— **Riihimäen ja ympäristön kuuromyökille** pidetään jumalanpalvelus sunnuntaina joulukuun 6 p:nä. Kochoonnutaan kello 12 p. kirkkoon.

VIHITTY

Impi Eliisa Haaparanta
Veikko Seeverus Laikola

Kuortane 12. 9. 25. Alavus

VIHITTY

Elsa Sillankorva
Kaarlo Möykkynen

Tampere 1. 11. 1925

Surulla ja kaipauksella ilmoitan, että rakas mieheni

Yrjö Matti Kuusela

kuoli vaikean taudin jälkeen Riihimäen kunnallissairaalassa 17 p. lokak. 1925 klo ½9 illalla 29 v. 6 hk. 16 p:n vanhana. Häntä kanssani kaipaavat äiti, veljet ja sisaret sekä appi-isä ja muut sukulaiset.

Hilja Kuusela
o. s. Koskinen.

Amanda Järvinen

syntynyt 16 p:nä marraskuuta v. 1869 Saarijärvellä, kuoli aivotulehdukseen äkkiä Vaasassa 18 p:nä lokakuuta 1925. Häntä kaivaten muistavat veli sekä k. m. toverit.